

4613 R. Ramón y Vidales

FERRO FRET

DRAMA EN DOS ACTES

DE COSTUMS POPULARS VENDRELLIENQUES

PUBLICACIONS

TEATRALIA

FERRO FRET

BIBLIOTECA

TEATRALIA

R. RAMON Y VIDALES

FERRO FRET

OBRA EN DOS ACTES

DE COSTUMS POPULARS VENDRELLIENQUES

1909

Aquesta obra es propietat de son autor, qui's reserva tots els drets.

L'Associació d'Autors Espanyols es l'autorizada pera'l cobro de drets de representació.

PERSONATGES

Marieta.	25 anys
Roseta.	19 »
Pepa.	45 »
Cisca.	50 »
Noya 1. ^a	22 »
Noya 2. ^a	20 »
Lau.	50 »
Lluís.	27 »
Joanet.	25 »
Magí	48 »
Jove 1. ^{er}	23 »
Jove 2. ^{on}	21 »
Nen 1. ^{er}	10 »
Nen 2. ^{on}	8 »

NOYES, JOVES, NENES, NENS, MUSICHS, GRALLERS Y
GENT DEL POBLE .

L'acció avuy día á la vila del Vendrell.

Punts de mira, els de l'actor.

NOTES Y ACLARACIONES

Els *pa-beneits* son unes coques de pasta adobada am sucre y ous, d'u quatre pams de llargada, en quins caps hi van plantats un grupo de *galler* de la meteixa pasta, els quals capsonen uns ramells de flors, donant als extrems de les coques certa semblansa a petits *parterres* de jardí. Les coques van colocades sobre unes posts anomenades *feinadors*, d'igual llargada que aquélles, cubertes ab una tovallola de lilón o d'altra roba lleugera guarnida de randes.

Les banderes qui porten els nens son fetes ab mocadors de seda o de pi esponja, ramejats ab cintes per corbata, y dalt del pal un pom de flor.

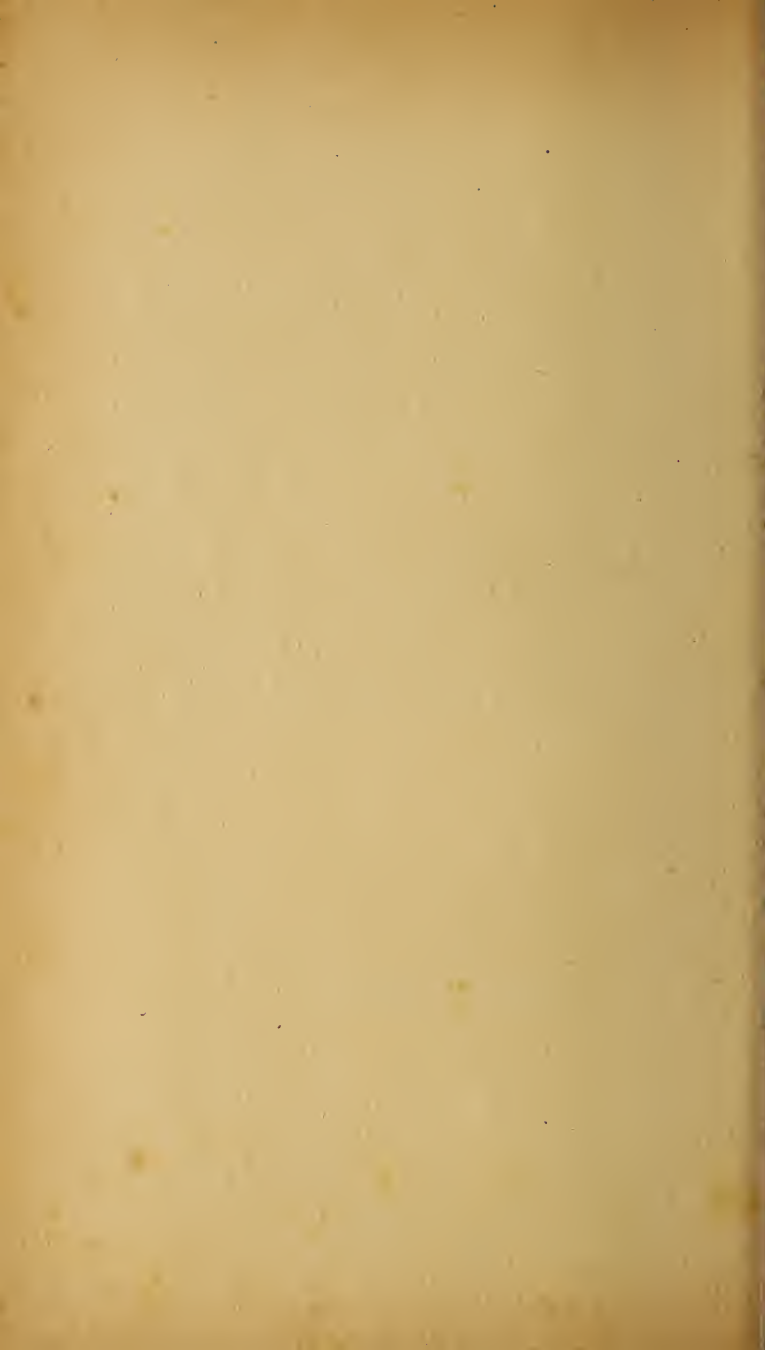
La barretina morada tan sols l'usaran els joves qui vagin de parella a les noyes qui porten els *pa-beneits*, que son les qui lluirán la mantellina blanca y no més en l'acte de la comitiva.

La tonada que se sent de les gralles, al comens de l'obra, es la coneguda ab el nom de «Les Matinades» y la que toquen anant ab els *pa-beneits*, es la «Tonada de Professò». La cobla les hi caragola ab una tonada ab bon pe de cornetins y piulet de flautí.

Els tipos de la gent han d'esser de menestralia vilatana endiumenjades de pagesos.

L'autor se complau en fer constar son agrahiment vers la distingida actriu Sra. Martínez, qui va encarregar-se del paper de «Marieta», d'insignificant caudal; agrahiment que fa extensiu a les actrius y actors senyores Forest, Roura, Molgosa y Coy, y senyors Vehils, Tor, Marinello, Morera, Rovira, Franch y Sirvent, els quals sense tenir paper en l'obra, se prestaren bonament a desempenyar part de la comparseria.

Mercés a tots.

ACTE PRIMER

Una plassa ab travessies practicables a dreta y esquerra dels últims terços; y en els primers termes, a la dreta, la casa de MAGI, ab porta vidriera botiga de betes y fils, y a la esquerra la casa de LAU, ab portalada gran de ceria, pedrís al costat y balcó practicable, penjant d'ell una ferradura mostra, més grossa que les usuals.

Tota la plassa estarà engalanada ab penjarelles de cadenes, serpentines tres galindaynes de paper, de les que'n penjen bombes, fanals y salons, fets també de paper. Al fons un cadafalch, guarnit ab cobre-llits y matge, en el qual figura ha de tocarhi la cobla.

Es el matí del día de Capvuitada de Corpus.

ESCENA PRIMERA

ROSETA, NOYA PRIMERA, NOYA SEGONA, LAU, MAGI, JOVE PRIMER, JOVE SEGON, ALTRES NOYES Y JOVES, NENS Y GENT DEL POBLE.

Roseta, dalt del balcó guarnint la barana; Magi, en cos de missa, dalt d'una escala de peu, penja una bomba; Lau, seu a sa seva fumant; algunes noyes acaben de arranjar el cadafalch de la cobla, y els nens van recullint trossos de cadena y matje sobrers.

Al aixecarse'l teló se sent, per un indret, el sò de la música, per altre el de les gralles, qui fan cercavila.

Molta animació y moviment. Dura una estona que ningú u res, sentintse sols cobla y gralles.

NOYA PRIMERA

Antonieta, tiba una mica el cobrellit, que fa una arruga.

NOYA SEGONA

Està bé així?

NOYA PRIMERA

Sí; ara clávahi una agulla.

NOYA SEGONA

Ja està.

JOVE PRIMER

Apa, petits; retirèu aquestes rames, y aquets tros de cadena. (*Ho fan.*)

MAGÍ

Antonieta; com teníu el cadafalch de la cobla?

NOYA SEGONA

Llest del tot.

NOYA PRIMERA

No hi falta més que...

MAGÍ

Què?...

NOYA PRIMERA

Que'ls musichs; pera que hi caragolin el primer va

MAGÍ

Donques, jo, també estich llest; y vosaltres?

JOVE PRIMER

Llestos també.

MAGÍ

Sent així, ja som a Sansl... Ja tenim la plassa englanada y a punt de solfa. Qué us sembla?

NOYA PRIMERA

Molt bufó!

NOYA SEGONA

Ay, filla! Quin goig que fa!

JOVE SEGON

De primera, Magí, de primera! (*Tots ho alaben, diencada hu la seva.*)

MAGÍ

Si?... Donchs, deixeu-mhi seure, qu'estich cansat. (*Ho salt l'escala.*)

JOVE PRIMER

Hi trobo a faltar una cosa.

MAGÍ

Quina?

JOVE PRIMER

Aquell lletrero dels altres anys, que deya: "No hay o barrio"!

MAGÍ

Ja ho sab tothom que no n'hi ha cap més, perque la ta del nostre es la darrera de la vuitada de Corpus.

JOVE PRIMER

Es que'l lletrero no volía dir això.

MAGÍ

Donchs, què?

JOVE PRIMER

Volía dir, que'l nostre, era'l barri que feya més fes, qu'era el... el més de broma, que... que era'l més ben arnit, que... que...

MAGÍ

Que... que... quetescat! (*Tots riuen.*) Sembles una gallina quan pon l'ou. Apa, a esmorzar tothom!... y noyes que tenen de portar els "pa-beneits", que cuiten empolainarse, que després el senyor Rector se queixen que li fem comensar l'ofici tart.

NOYA PRIMERA

Així com així, tampoch ens espera, cada any t'hem bem l'ofici comensat.

NOYA SEGONA

La cobla y les gralles tot just fan les matinades. (*Les gralles encare s'ouen; el só de la cobla acaba de pendre dres al lluny.*)

JOVE SEGON

Sí, matinades a l'hora d'esmorzar. Avans les gralles feyen a punta de día.

MAGÍ

Els grallers s'han tornat més *senyons* que'ls músichs. També avans, per esmorzar, ab un tall de bacallà fregit s'acontentaven. Ara, les gralles, diuen tot sonant: (*Cantant ab el ritme de la tonada dita "Les Matinades"*) "No'n... volem de bacallà, de bacallà, de bacallà!.. y'ls timbals demanen: "Carrn!... carrn!.. carrn!.. (*Tots esclaten en grossa riallada.*)

JOVE PRIMER

Sí que sembla, que ho diguin, això que dieu.

MAGÍ

No ho sembla, que ho diuen. Y ja que parlem d'esmorzar, a ferho tothom, que'l temps es curt!

JOVE SEGON

Te rahó'l Magí, a esmorzar!

JOVE PRIMER

Adeussiau, Magí!

MAGÍ

Que sigueu puntuals!

LAU

Adeu, noys!

NOYA PRIMERA

Roseta, no t'hi cansis!

ROSETA

Igualment!... Adeussiau!... (*S'en van joves y noyes movent gatzara.*)

ESCENA II

ROSETA, *al balcó*, LAU y MAGÍ

LAU

Què t'hi vols quedar per adorno, dalt de l'escala?

MAGÍ

Mireu qu'es estrany tot lo d'aquest mon! Quan un ja està acostumat a estarshi, vésten! Ara que jo m'havía acostumat a anar pels alts sense rodaments de cap, baixa! (*Se disposa a baixar y l'escala trontolla.*)

LAU

Ja, ja, ja!... Eh!... Cuidado!... (*Aixecantse y acudinhi.*)

ROSETA

Sant Antonil...

MAGÍ (*salta els darrers graons*)

Renoy... Ab una mica més baixo pel dret.

ROSETA

Je, je, je!... Y aixó que ja hi estavau acostumat.

MAGÍ

No pas a baixar. Veyeu?... Ara'm roda 'l cap; com els mariners, que d'ú que's marejan quan son en terra. *Andamés*, eh, quina festassa, se prepara?

LAU

Bona, a fe de Deu!

ROSETA

La plassa fa un goix d'alló més.

MAGÍ

Oh, sí, que se'n parlarà de la festa del nostre barril... y tú, Roseta, què fas que no cuytas a mudarte?

ROSETA

En cinch minuts estaré arriada.

MAGÍ

Sí, cinch minuts de fondista, que diuen que son mitja hora, que ja te la ben necessites no més que per posarte la mantellina blanca.

ROSETA

Y que la tinch molt remaca; de randa de coixí, (*contristada*). La va fer la pobre Marieta!... Vaig a arreglar-me. (*Se retira del balcó*). (*La música, torna a sen-*

*e com si vingués, figurant que s'atura y acaba de
ir en un lloch determinat).*

ESCENA III

LAU y MAGÍ

LAU (*ab veu fosca*)

La Marieta, sí!... Ella la va fer, durant els anys que
anar a costura!

MAGÍ

Sempre va tenir bones mans per tot.

LAU

Sí, tan bonas mans... com mal cap!

MAGÍ

No n'has sapigut res més?

LAU (*després d'un moment a' indecisió*)

No!... Dels morts no se'n reben novas.

MAGÍ

La creus morta?

LAU

Per mí, ho es! Va morir fa quatre anys, el día que
í de casa.

MAGÍ

Com passa'l temps! sembla qu'era ahir.

LAU

Als quinze días, moría dei disgust sa mare, la Mi-
ela; que Deu l'haja perdonada!

MAGÍ

Pobra Miquela!... La Roseta llavors era una criatura encara.

LAU

Tenia catorze anys.

MAGÍ

Y es la meteixa estampa de la Marieta.

LAU

Veritat que s'hi assembla de físich; pero... en més, gracies a Deu!

MAGÍ

Y'l Joanet la estimava forsa.

LAU

Sí; pero ella, ab els seus somnis esbogerrats, y'l físich que sentia per la quieta vida vilatana, no'n feu molts cas del Joanet.

MAGÍ

Jo hauria dit que sí que l'estimava ella.

LAU

A volteŝ ho semblava; però ab el seu caràcter estrany y somniador, que no sabias ni quan estava trista ni alegre; ab aquella alegría... trista, y ab aquella tristesa agre-dolsa, ab aquell posat de tant m'estim, de físich y de aburriment, no tenies per hont agafarla.

MAGÍ

Sí que tenia un caràcter ben estrany.

LAU

Forsa... Ab la seva malifeta, va esbullarme tots els projectes que jo m'havia forjat: casarla ab el Joanet, q

ab la seva trassa en treballar el ferro, hauria fet anar
a ferreria endavant, donantli més aixamples.

MAGÍ

Aixó encara pot ésser; puig la estimació que'l Joanet
portava a la Marieta, sembla que s'ha girat cap a la
Roseta.

LAU

Bé ho sembla; però, no sé: aixís com penso que la
Roseta se l'estima al Joanet, tinch el presentiment de
que a n'ell, el cor l'enganya. Es el recort de la Marieta
o que estima; ab ella es ab qui pensa sempre... sempre...

MAGÍ

Vols dir?

LAU

En posaria les mans a la fornal, sense por de cre-
nar-me.

MAGÍ

Penses, donchs, que si algun dia tornava...

LAU

Quil...

MAGÍ

La Marieta.

LAU

La... ¡Deu de Deu!... Mira... Deixemho correr; Magí...
No vull pensarhi, perque... perque... No; no'n parlem
més, no'n parlem més!... Deixemho correr!... (*Entra a*
casa seva).

ESCENA IV

MAGÍ, y aviat PEPA

MAGÍ

Pobre Lau! .. Ja va rebre una bona sotregada: li fugí una filla, sense saber encare per qué ni ab quí; se li morí la dòna del disgust, y... sort que'l seu temperament es tant fort com el ferro que treballa, que sino, se'n veyá un feix. (*Pepa ve de la compra ab un cistell ab viandes*)

PEPA

Ah, caramba! Ja heu enllestit el guarniment?

MAGÍ

Gracies a la teva ajuda.

PEPA

Ay, ay!... Què vols dir?

MAGÍ

Que ni que fossis una criada.

PEPA

No t'entenç, noy: sempre parles en geroglífichs.

MAGÍ

Aquestes son hores de tornar de plassa?

PEPA

Ves, ves, poca-solta!

MAGÍ

Poca-solta?... Bueno! Però convindràs ab mí, en que els poques- soltes... també esmorsen; cosa que jo no h fet encara.

PEPA

Els darrers pensaments que hi deus haver tingut,
encaterinat ab l'adorno de la plassa

MAGÍ

Veus? en això sí que tents rahó; porque aixís com
n'hi ha que diuhen, que primer es el partit que tot, jo
dich, que primer es el lluhiment y l'honor del barri, que
l'esmorzar, que la dòna, que...

PEPA

Alto, alto!... Primer que la dòna, no hi passo! que jo,
per tu, tinch de ser primer que tot!

MAGÍ

Està be; però considera qu'això del barri, es una ve-
gada al any, y a tú, ja'n fa més de vint, que día per día
tinch de rosegarte!

PEPA

Com s'entent, rosegarme! Això es faltarme, Magí!

MAGÍ

Pepa, Pepa!... Que consti, que no t'hi faltat may; que
hi sigut sempre un marit model. El meu lema ha sigut,
es y serà: una dòna, un barri y un Deu! La dòna, ets tú,
el barri, el nostre; y'l Deu, el de tots!

PEPA

Ay, quin cap de trons que n'hi ha de tul... Anem,
perque no se si riure o enfadarme.

MAGÍ

Riure, dòna, riure sempre, que'ls enfados porten du-
gues feines.

PEPA

Que Deu t'el torni Magí, que prou falta't fa! (*Van per ficarse a casa.*)

ESCENA V

ELS MATEIXOS, y CISCA (*ve tota determinada*)

CISCA

Magí!... Magí!... Escolteu!

MAGÍ (*girantse*)

Què hi ha?

PEPA

Hola, Cisca!

CISCA

Una pregunta.

MAGÍ

Val una resposta.

CISCA

La música, ahont la posareu?

MAGÍ

Com cada any; a la tarda, aquí. Mireu, ja hi ha el tablado.

CISCA

Y al vespre?

MAGÍ

A la plassa de la Iglesia; y les gralles, a la plasseta de la Font.

CISCA

No m'hi *confronto!*

MAGÍ

Eh?...

PEPA

Je, je, je!... No hi esteu conforme?

CISCA

No; de cap manera!

MAGÍ

Mare de Deu!... Que no us ho han consultat?

CISCA

No; y d'això'm queixo.

MAGÍ

Si que n'han fet una mica massa!

CISCA

Me sembla que hi tinch tan de dret com un altre: hi nat un ral per la festa, y pagant un ral, tinch dret a manar que posin la musica devant de casa!

PEPA

Je, je, je!... No demana pas res, la musica!

CISCA

Què voleu dir?... Hi tinch tant dret com vosaltres!... pagant un ral!...

MAGÍ

No t'enfutismis donal! Aprop de casa teva, ja hi tinchàs les gralles.

CISCA

No'n tinch prou! Vull la musica!

MAGÍ

Val més ensiam que gana, dòna. Val més les gra
que res.

CISCA

Vull la musica devant de casa!

PEPA (*entrant a casa seva tot rihent*)

Poseuli la musica devant de casa seva!... Je, je.

CISCA

Què riu, la vostra dòna!

MAGÍ

Déixala riure; senyal de que està alegre.

CISCA

Donchs, jo, no ho estich gens.

MAGÍ

Mal fet, perque avuy es día d'alegría.

CISCA

Vès de quina manera ho voleu arreglar: en qui
forma?

MAGÍ

De sabata!

CISCA

Y encara s'en burla?... Això ja passa de la mesura!

MAGÍ

Però, dòna...

CISCA

Encara que sigui pobra, ningú se'n burla de mí!...

MAGÍ

Però, qui parla de pobres ni de rics.

CISCA

Si sou més rich, sopeu dos cops!... Vès!

MAGÍ

Encare'm faràs enfadar!

ESCENA VI

CISCA, MAGÍ, ROSETA y LAU (*Roseta va molt mudada*)

LAU

Qué crideul...

ROSETA

Qué us passa, Cisca!

CISCA

Ves; burlarse d'una pobra!

MAGÍ

Però, dona, escolta!...

LAU

Qué teníu!

CISCA

Vull la musica devant de casa, o se'm tornarà'l rall

MAGÍ

Perque no voleu més comedia?... *Bueno!* (*Roseta y Lau, comprenent de lo que's tracta, no paren de riure.*)

CISCA

Y desguarniré la finestra de casa! (*Fent com qui se'n va sense acabar d'anarsen*).

MAGÍ

Bueno!

CISCA

Y'l meu nen, no anirà als *pa-beneyts* ab la bandera!

MAGÍ

Bueno!

CISCA

Y al vespre, no faré lluminaries!

MAGÍ

Està bé!

CISCA

Y tancaré la porta de casa y me'n aniré al llit!... Vayal... Vaya, si ho faré!... (*Se'n va tot rondinant, quedant els demés ab gran passió de riure.*)

ESCENA VII

ROSETA, LAU y MAGÍ

ROSETA

Je, je, je!... Ay, pobra Cisca!

LAU

Es una bona dòna.

MAGÍ

Poséuli l'orquestra devant de casa seva per fer les ballades; un carrer estret com un budell.

LAU

No arriba a més, la pobra.

ROSETA

Ni gasta malícia; y es servicial com ella sola.

MAGÍ

Ja us dich jo que me'n veig un feix. Cada any dich ue no me'n cuidaré més de la festa; però arriba la ayutada de Corpus, y tornen a enganyarme.

LAU

Com hi ha Deu, no se pas com tens tan d'humor.

ROSETA

Quí ho faria si no ho fes el Magí? De la nostra festa e barri, ja no se'n resaria gall ni gallina.

MAGÍ

Això; la por de que's perdi tot lo bonich y típich que e, fa que me'n torni á cuydar. Però tan meteix es massa mohino per un home sol. Tothom me ve: Magí, que la neva noya vull que vagi als *pa-beneyts!*... Magí, que a musica s'ha de posar á tal punt!... Magí, que falta lló!... Magí, que'ls grallers volen!... Magí, que'ls mú-ichs demanan!... Magí!...

ESCENA VIII

Es METEIXOS y NEN PRIMER, NEN SEGON y ALTRES NENS, que venen cridant al Magí.

NEN PRIMER

Magí!... Magí!...

NEN SEGON

Magí!... Magí!...

MAGÍ

Eh!... Qué son aquets crits!... Calleu!... (*Roseta y La riuhen, y'ls nens callen.*) Qué hi ha!... Qué voleu? (*Tots volen enrahonar, movent xivarri.*) Prou! Prou!... (*Callen.*) Qué parli un de sol!

NEN PRIMER

El xicot de cal Perruca ha reventat una bomba d'ucop de pedra!

NEN SEGON

Y ha trencat la cadena que l'aguantava!

NEN PRIMER

Y volía pegar al Quimet!

NEN SEGON

Y li ha tirat la gorra a terra!

MAGÍ

Y qué més?

NEN PRIMER

Y res més.

MAGÍ

Ho diré al senyor Batlle y'l ficarà a la presó.

NEN PRIMER (*a un altre nen*)

Veus com ja t'ho he dit que'l ficarien a la presó?

MAGÍ

Sí que li ficarán; y'l tindrán tot el día tancat ab pa i aigua.

NEN SEGÓN

Y no li deixaràn veure la festa, oy?

MAGÍ

No, per dolent. Ab això, que sigueu bons minyons.

ROSETA

Si son més macos ells!...

MAGÍ

Vaja, ara aneu. Ja teniu les banderes fetes? (*Tots
iuhén que sí.*)

NEN SEGON

Jo ja la tinch al balcó de casa.

NEN PRIMER

La meva me la ha feta l'avía d'un mocador de seda,
nés remaco! ab unes flors pintades, y uns moixons
intats, y una corbata a dalt ..

MAGÍ

També pintada?

NEN PRIMER

No; de cintes amples de quatre dits, y un pom de cla-
rells al cap demunt.

ROSETA

Ay, filla; si que deu ser preciosa!

NEN PRIMER

Oh, sí que ho es, sí!

MAGÍ

Ja la veurem, donchs. Apa, aneu.

NEN SEGON

Qué no farem el cossi?

MAGÍ

Sí, y la paella, y l'olla, y'l cos dels sachs, y tot.

NEN PRIMER

Anem, anem!... Hi haurà cucanyes!... *(Se'n van tots corrents y cridant alegres.)*

ESCENA IX

ROSETA, LAU y MAGÍ

ROSETA

Je, je, je!... Y que contents se'n van: semblan un vo de pardals xerramechs.

LAU

Aquets, aquets son els que més hi gosan. Ditxosa edat, y ditxosos ells!

MAGÍ

Lo que us deya: totes les reclamacions venen cap a mí.

LAU

Com que ets el general en quefe.

MAGÍ

General dels mals de cap! Ara anirem a esmorzar!

ROSETA

Encara no ho heu fet?

MAGÍ

Y gracies que m'ho deixin fer ab sossego. *(Recull l'escala y entra a casa seva.)*

LAU

Ja te prou humor.

ROSETA

Si no fos ell, no's faria may festa.

LAU

També m'ho sembla.

ESCENA X

ROSETA, LAU y JOANET, (*pel foro dreta*)

JOANET

Bon dia.

LAU

Hola, Joanet!

ROSETA

Com ha anat la cerca-vila?

JOANET

Be: y després, hem fet beguda ab els músichs: un tall de coca ensucrada y un got de mistela.

LAU

Encare no hi vist res del barri.

JOANET

Va tot molt animat. Ah! qui's lluheix es la senyora Adela: arregla una capella a la entrada de casa seva que, cregueu, tindrà miradors.

ROSETA

Cada any hi té molt de punt. Jo li he deixat els pitxells de la escaparata de la Mare de Deu.

LAU

Si hi posa aquella llàntia del any passat, que la pengi un pam més alta, perque no li passi un altre fracàs.

ROSETA

Què li passà?

LAU

No us enrecordeu? Quan la professó de cap-vuitada s'aturà devant de la capella, deixant en ella la Custodia y agenollantse al peu el senyor Rector, al tornarla a pendre aquet, al aixecarse pegà'l pobre un cop de capa la llàntia, que rematava en punta, que per poch el fa caure en basca.

ROSETA

Je, je, je!... Veritat! Pobre senyor Rector!... Encare'm sembla veure'l que seguí fins a la iglesia, groch, finat, ab un fil de sanch que li baixava cara avall... cara avall...

JOANET

No la sabía aquesta.

ROSETA

La senyora Adela, se trastornà d'allò més.

LAU

Vaig a passarhi: veyam si l'haurà penjada més alta.

JOANET

Prou que se'n haurà recordat. (*Lau, se'n va pel foro dreta.*)

ESCENA XI

ROSETA y JOANET

ROSETA

Encare no t'havía vist avuy.

JOANET

No serà perquè jo no hagués vingut a casa teva.

ROSETA

Havies vingut, ja?

JOANET

De bon matí: ab l'aprenent hem endressat la botiga; però tú encare dormies.

ROSETA

Sí, prou! M'he llevat a quarts de set. Hi fet dissabte.

JOANET

Donchs, n'has passat via, perquè noto que ja vas mudada.

ROSETA

No més me falta posar la mantellina blanca y un pom de clavells aquí, al pit. Y que'n seràn de frescos y gemats; encare son al claveller.

JOANET

Però, per molt que ho siguen no guanyaràn en frescor a la de ta cara.

ROSETA

Vols dir, que ho es tant com d'ús?

JOANET

Més; molt més que'ls clavells y les roses, ho son de matinada.

ROSETA

Ja me'n dich de Rosa. (*Joanet queda un moment com a sorprès y desilusionat.*)

JOANET

Veritat! . . També te'n dius.

ROSETA (*extranyada*)

Ay, ay!.. Qualsevol se pensaria que ho ignorava que'm digués Rosa.

JOANET

No dòna!... (*Volent dissimular.*) Ha sigut que... que sab ahont tenia el cap!... (*Apart, concirós.*) Sempre'm sembla veure en ella, a la Marieta!

ROSETA

Joanet!... (*Atansantshi, amorosida.*) Què t'has disgustat d'alguna cosa, potser?... Digues..

JOANET

Tot justament avuy vols que estigui disgustat? Avuy que tot es goig en mí; perquè tindrè sempre al me costat; al matí, anant ab els *pà-beneits*; al mitjdia, a llevant de taula; tarda y vespre, a les ballades...

ROSETA

Sí, sí; jo també n'estich tota de cofoya per això que dius; però, no sé... has fet una mena de posat, llavore que t'he dit que jo m'en deya de Rosa!

JOANET

No hi pensis més... Mira, jo també ja vaig mudat no'm falta més que capsonarme ab la barretina morada que la tinch a casa teva.

ROSETA

Ja l'he vista: me sembla que t'escaurà d'allò més bé

JOANET

Tant com an a tu la mantellina blanca?

ROSETA

No l'he duda may. (*Ab tristesa:*) De desde'l darrer y que la va portar la Marieta, no ha sigut treta de la laixera.

JOANET

Te'n recordes forsa de la Marieta?

ROSETA

Sí, perque com que m'estimava tant!... Y jo també estimava forsa, y perque la pobreta va morir lluny de sa... Si al menys hagués mort aquí...

JOANET (*apart*)

Millor que continú creyentla morta. (*Queden un oment entristits.*)

ESCENA XII

ROSETA, JOANET y MAGÍ *ab el gech posat, y aviat* LLUIS

MAGÍ

Que feu oració?

JOANET

Boy que sí, que'n feyem.

ROSETA

Pensavem en coses no gaire alegres.

MAGÍ

Avuy tot te de ser goig y alegría.

LLUIS (*pel foro dreta*)

Que ben guarnit que està això; fa molt de goig.

MAGÍ

Sí, home... Com anem, senyor garenó?

LLUIS

Home, Magí; deveu haver volgut dir galeno. U
gareno... es un gitano.

MAGÍ

Eh?... Noy, dispensa del agravi!

LLUIS

Ja, ja, ja!... No hi ha de què! (*Roseta y Joanet tam
riuhén.*)

MAGÍ

T'hi volgut dir metje en terme tècnich, y... plaf!... n
hi he ficat de quatre potes! Dispensa, Lluís!... Dispens

LLUIS (*rient*)

Ja esteu dispensat... Y tu, com anem, pubilla?

ROSETA

No tant bé com tu, que t'estàs fent tot un metje c
fama, però vaig passant.

LLUIS

No necessites pas dels meus serveys?

ROSETA

Per ara, no; gracies a Deu; ni may que'ls tinga c
necessitar.

MAGÍ

No hi vulguis tractes ab ell.

LLUIS

Ni com amich?

ROSETA

Ah, això ja es diferent. Ves, boy som germans: l
mare va criarlo.

JOANET

Veritat que li era dida.

LLUIS

Desde'l dia que vaig nèixer.

ROSETA

Y com m'hi estich jo aquí Com si no tingués res que

MAGÍ

Ves a enllestir, que s'acosta l'hora.

LLUIS

Farèu bona parella, tu y'l Joanet.

JOANET

Deu n'hi dó.

LLUIS

Que'm guardis un tall de *pà beneyt*. El vull ab galla-
t y tot.

ROSETA

Conta ab ell. Vaja, adeu! (*Entra a casa seva.*)

MAGÍ

Me'n vaig a donar pressa a la gent.

JOANET

Que enllesteixin, o sino farem tart.

MAGÍ

Per això hi vaig. (*S'en va.*)

LLUIS

Adeussiau, Magí!

ESCENA XIII

JOANET y LLUIS

LLUIS

Que no hi ha'l Lau per aquí?

JOANET

Ha anat a donar un vol pel barri. Que pòtser li convé
venia veure'l?

LLUIS

No... es a dir; si hagués sigut a casa...

JOANET

Vol que vagi a veure si'l trobo?

LLUIS

No cal; ja'l veuré més tart.

JOANET

Vostè meteix.

ROSETA (*a dintre cantant*)

Com n'estima l'abella,
del gay roser,
les mes boniques roses
qu'en treu la mel;
com n'estima l'aucella,
del aucellet,
les xamoses passades
de cántichs bells,
que prop del níu entona
dels petitets,
quan ne despunta l'alba
allà en orient...

aixís també jo estimo
a l'amor meu!

*(Joanet y Lluís escolten, y van dihent, ab intermi-
ncies, durant el cant.)*

LLUIS

La Roseta.

JOANET

Sí, ella es.

LLUIS

Te una veu fresca y bonica.

JOANET

Bastant.

LLUIS

Hermosa cansó.

JOANET

La canta sovint. *(Comensa a passar gent de esque-
ra a dreta; dónes ab mantellina, alguna acompanya-
la d'un nen que portarà una bandera.)*

LLUIS

T'estima la Roseta.

JOANET

Be ho sembla.

LLUIS

Y tu an ella?

JOANET

També.

LLUIS

Tant com estimaves a la Marieta?

JOANET (*després d'endressar-li una mirada*)

Tant!

LLUIS

Sí que l'estimes! (*Moment de silenci entre'ls dos interlocutors. La cansó ha acabat.*) Però... Te'n recorde de la Marieta; hi penses encare, no l'has oblidada del tot

JOANET

Lluis!... Donchs, be, sí! Hi penso, no l'he oblidada però hi penso, com la mare pensa ab el fillet de ses entranyes que Deu li ha prè; com el ceguet pensa ab el brill de les estrelles del firmament, que avants podia contemplar.. aixís també jo penso ab la Marieta!

LLUIS

Y quant l'estimes encara!

ROSETA (*reprenent el final de la cansó*)

Aixís també jo estimo
a l'amor meu!

JOANET

Sí, Roseta! Aixís també t'estimo jo an a tu! Es el recort tant sols lo que hi vingut estimant de la Marieta!

LLUIS

Sí, estímala a la Roseta; no la fassis desgraciada Aixís com aixís la Marieta...

JOANET

Què?...

LLUIS

No te vida per molt temps! (*Joanet queda impresionat. Després, molt afectat exclama.*)

JOANET

Pobra Marieta!

ESCENA XIV

JOANET, LLUIS, LAU y MAGÍ, *que venen junts y PEPA, que surt de casa seva. Continúa passant gent.*

MAGÍ

Encare estem aixís, Joanet? Apa, home: o sino no'n sortirem may!

JOANET

Espero a la Roseta, que es a posarse la mantellina.

LLUIS

Feyna delicada y entretinguda, per una noya.

PEPA

Vaig a ajudarla.

LAU

Ves, Pepa; ves a donarli un cop de mà. (*Pepa, entra a ca'l Lau.*)

MAGÍ

Y tu, ahont tens la barretina?

JOANET

Jo ray: vaig a posàrmela. (*Entra també a ca'l Lau.*)

MAGÍ

La festa dels *pà-beneys*, es lo més típic y bonich de nostres festes de barri.

LLUIS

Però enguany hi trobo una innovació.

MAGÍ

Quina?

LLUIS

Que no passen a recullir les noyes que'ls porten ab la musica.

MAGÍ

Es que la primera noya havia d'èsser la Caterineta de ca'l Roura, y com havia d'anar un bon tret sola, va comensar: (*Ab veu fingida:*) Ay, que me'n donaré vergonya!... Vès, anar tota sola!...

LAU

Es molt bleada aquella xicota.

MAGÍ

Y tota la comitiva sortirà de casa seva directament cap a la iglesia, y després del ofici vindrà a ca'l Lau, per organisar el llevant de taula.

LLUIS (*contrariat*)

Aquí han de venir?

LAU

Vès si podien haver escullit una altre casa.

MAGÍ

Es una distinció que's fa a la Roseta.

LLUIS (*apart*)

Vaya una contrarietat!

ESCENA XV

ELS METEIXOS, y NOYA PRIMERA, y NOYA SEGONA, *acompanyades de JOVE PRIMER y JOVE SEGON; tots molt mudats, elles porten mantellina blanca y flors al pit, y ells barretina musca. Aviat ROSETA també arranjada com elles, JOANET, ab barretina com ells, y PEPA.*

MAGÍ (*al veure'ls*)

Ajàjà... Aixís m'agrada, puntualitat!

LLUIS

Oh!... Quin bé de Deu!

NOYA PRIMERA

Què ja es fòra la Roseta?

LAU

No encara.

NOYA SEGONA (*als joves*)

Ho veyeu? Y tant depressa que'ns heu fet anar.

JOVE PRIMER

Si os deixaven fer a vosaltres...

JOVE SEGON

No acabaríeu may.

NOYA PRIMERA

Donchs, ja ho veus; encara ens ha sobrat temps.
(*Venen Roseta, Joanet y Pepa.*)

ROSETA

Vosaltres aquí? Què fa temps que os esperaveu?

NOYA PRIMERA

Ara acabem d'arribar.

LLUIS

Oh!... Veyam, deixem contemplarte!

ROSETA

No comensis ab burles.

NOYA PRIMERA

Quina mantellina més preciosa!

NOYA SEGONA

Y es de randa de coixí!

JOVE PRIMER

No us entretingueu ara.

JOVE SEGON

Què anem?

MAGÍ

Sí, sí; feu vía.

JOANET

Anemhi, donchs. (*Les tres parelles se'n van pel foro dreta.*)

PEPA

Quin goig que fan!

LLUIS (*seguintles una estona*)

Cap altre barri pot presentar un floret de nenes tan xamoses com vosaltres!

LAU

Que vagi bé!

ESCENA XVI

PEPA, LAU, MAGÍ y LLUIS

PEPA

Que satisfetes y cofoyes van!

LAU

La edat ditxosa, Pepa.

PEPA

Ay!... me recorda que quant jo tenia la seva edat...

MAGÍ

No'ns vingues ara ab quentos de quant tu eres jove; que allavors, no pensaves més que ab mí.

PEPA

Ves, ves!... Ahont va aquet fastigós!

LLUIS

Ja, ja, ja!... Me'l tracteu molt malament, Pepa.

PEPA

Perque s'ho mereix.

LLUIS

Què no aneu a ofici, vos?

PEPA

No puch, fill; tinch de quedarme a aparellar el re-fresch per quant tornin.

LAU

Ves a dalt, y al armari del menjador, trobarás les coques y les ampolles de vi ranci y tot lo demés.

PEPA

Hi vaig, perque després tot son presses. (*Entra a cal Lau.*)

MAGÍ

Jo vaig a veure si surten.

LAU

També vinch.

LLUIS

Lau, volèu fer el favor...

LAU

Què vols?

LLUIS

Hem de parlar un moment.

LAU

Ara, de precís?

LLUIS

Sí.

LAU (*a Magí*)

Ves, ja vindré.

MAGÍ

Avant, donchs. (*S'en va.*)

ESCENA XVII

LAU y LLUIS (*Se sent rompre musica y gralles, en conjunt festiuol, en tant que les campanes venten a festa. Els sons d'aquelles van perdentse al lluny.*)

LAU

Ja marxa la comitiva.

LLUIS

Es molt vistosa. (*Pausa. Guaiten una estona enllà.*)

LAU

Digues: qué volíes?

LLUIS

Fa pochos dies vaig anar a Barcelona.

LAU

Y qué?

LLUIS

Vaig anarhi... per visitar a la Marieta.

LAU

Prou!... No continuis! (*Fa acció de marxar.*)

LLUIS (*aetenintlo*)

Lau, aquí! He fet el propòsit de que'm teniu d'escoltar y m'escoltareu! Vos parla el metge!

LAU (*després a'un moment d'indecisió*)

Digues... y ja que t'hi empenyes, parlem, però que sigui per darrera vegada, d'aquesta... perduda!

LLUIS

No, no!... La Marieta no es cap perduda!

LAU

Després que s'ha enfangat fins al coll, vens a dirme que...

LLUIS

No y no!... Vos ho torno a dir! Lo que va fer la Marieta, no es altra cosa que la conseqüència natural del estat patològich en que ella's trobava: de l'histerisme que la consumía.

LAU

Voldràs encara disculparla? Vindràs a dirme potser, que va fer ben fet?

LLUIS

No, home, no!... Y no agafeu el rave per les fulles.

LAU

Donchs, no t'entench!

LLUIS

Recordéula aquella Marieta d'avans de marxar de casa vostra: aquells grosos y negres ulls d'esguard viu y penetrant, de mirada ficsa sense may mirar en lloch, mirada que contrastava ab la placidés mística de son gràcil físich d'imatge de retaule; y aquell caràcter somniador y enigmàtich, propens als éxtasis, aquells éxtasis que tanta quimera vos donaven.

LAU

Massa que recordo aquella Marieta.

LLUIS

Donchs, be; alló era una malaltia nirviosa que li demanava emocions fortes, y una altra vida més agitada

ue no podia donarli la monòtona y placenta vida vila-
ana. Buscantli distraccions, la portareu una temporada
Barcelona...

LAU

Sí, a casa la meva cunyada, d'hont va desapareixer.

LLUIS

Allà trobà un home... com ella; se compregueren,
'estimaren: a n'ell no li faltavan cabals; joves y som-
niadors els dos, marxaren en busca d'emocions noves,
viatjar per l'extranger.

LAU

Y... y després?

LLUIS

Al tornar del viatge aquell, s'establiren a Barcelona.

LAU

Casats?

LLUIS

Y qué havien de pensar ab el matrimoni! El seu tem-
perament no'ls deixava pensar en res més sino en que
s'estimaven perque sí, ab deliri!

LAU

Díus que s'estimaven?... Y... ara, no s'estimen?

LLUIS

Ell... morí!

LAU

Y ella... qué?

LLUIS

Ella ha vingut fent vida retirada, havéntseli desen-
rotllat una tisis cerebral.

LAU

Y quina mena de maltia es aquesta?

LLUIS

Una malaltia provinenta de son temperament ané mich y neuropàtich, que pot ser ni ella'n te la culpa de que la pateixi, perque l'hi pot haver vingut d'herencia ajudat per la vida agitada, de fadiga que ha portat, y..

LAU

Y de les disbauxes que ha fet! No vols dir aixó?

LLUIS

Lau, escolteu: la malaltia que mina la vida de la Marieta, es d'aquelles que qui la agafa, no ho conta.

LAU

Massa que ho contarà ella; mala herba...

LLUIS

No, Lau: La Marieta te vida per poch temps.

LAU

Tan de bo!

LLUIS

Per Deu, Lau!... es filla vostra!

LAU

Acabem; qué vols!

LLUIS

La Marieta no ignora son estat greu; me va exigir que li digués. Anima superior com es, no vaig tenir inconvenient en dirli: sab que te'ls dies comptats.

LAU

Y qué?

LLUIS

Que desitja morir... aquí.

LAU (*molt sorprés*)

Quèi... Que vol venir a casa!... Ah, no!... que no vinga!... que no s'acostil...

LLUIS

Vulgau comprendre'l postrer desitj de la Marieta.

LAU (*refet de la sorpresa y ab serenitat*)

Que vagi a un hospital, que es allí ahont li pertoca morir. A casa no hi entrarà may més!

LLUIS

Perdonar a un moribond, es obra de caritat.

LAU

Pera mí, ja fa temps que ho es de morta! (*Dispo-
antse a marxar.*)

LLUIS

Lau, escolteu!

LAU (*ja desde'l fons*)

No!... Ja hi tingut prou y massa paciència sentinte parlar tan temps d'ella! Ja n'hi ha prou! (*Se'n va.*)

ESCENA XVIII

LLUIS, y *aviat* MAGÍ

LLUIS (*guaitantlo marxar*)

Aquet Lau es fos en acer: no l'he pogut conmourer, emint que picar en ferro fret. El cas es que'l tren està-

pera arribar y tinch d'anar a rebre a n'ella... Ah!
(*Veyent venir a Magí.*) El Magí!... Ell me treurà de
apuro.

MAGÍ

Encara ets per aquí? Y'l Lau?

LLUIS

Ara meteix ha marxat. Escolteu, Magí: m'heu de fer
un favor.

MAGÍ

Demana, home.

LLUIS

Tinch d'anar tot seguit a la estació a esperar... la
Marieta.

MAGÍ

Marieta?... Quina Marieta?

LLUIS

La filla del Lau!

MAGÍ (*molt sorprés*)

La Marieta!...

LLUIS

Sí, ella; avuy m'ha escrit que arriba. No puch entre-
tenirme... Vaig a rebre-la; y ara que tothom es a la
iglesia, la portaré aquí, y interinament podrà guardar-
se á casa vostra.

MAGÍ

Però... Ay, ay, ay!...

LLUIS

M'heu de fer aquest favor!

MAGÍ

Be, home, be!

LLUIS

Gracies, Magí!... Vaig, que'l tren està per arribar!...
deu! (*S'en va, foro esquerra.*)

MAGÍ

Qué torna la Marieta!... Ay, quina festa se'ns pre-
ra!...

ESCENA XIX

MAGÍ y CISCA, *que va a travessar la escena y veu a Magí*

CISCA

Ah!... vens be, Magí.

MAGÍ

Bol .. Altra vegada? Qué voleu, ara; els *pa-beneits*
casa vostra?

CISCA

No; ja no vull res.

MAGÍ

Ni'l ral tampoch?

CISCA

Ja me l'han tornat.

MAGÍ

Me'n alegrol... Donchs, si no voleu res, y ja tenfu el
, qué rediable!...

CISCA

Passava, t'he vist y m'he aturat pera ferta sapigu
que jo, no hi anat a ofici.

MAGÍ

Jo tampoch!

CISCA

Y ara vaig a veure com surten, y faré de per man
ra que tothom me vegi, perque ho vegin que no hi an
a ofici.

MAGÍ

Y a mí que se m'endona!... Aneu allà ahont volgue

CISCA

Aixís m'agrada; que us enfadeu perque no hi anat
ofici!... Y se les espinyareu!... (*Tot marxant, donant
copets a la barba.*) Se les espinyareu!... Ab mi no
confeu en res!... No!... no!... no!... (*Desapareix.*)

MAGÍ

Arri, al diable!... Quina dòna més cansonera!... V
yam si la Pepa es a ca'l Lau... (*Cridantla.*) Pepa!
Pepa!... Baixa!...

ESCENA XX

MAGÍ y PEPA

PEPA

Qué crides!.. Qué vols?...

MAGÍ

Una gran novetat! Dintre poch moments, arriba
aquí la Marieta de ca'l Lau!

PEPA

Reina Santíssima!... La Marieta!... Qué casi tothom
a creu morta!

MAGÍ

Donchs, la trobaràn viva. Ara es a rébrerla'l Lluís,
que es qui n'ha tingut noves.

PEPA

Qué no'n saben res a casa seva?

MAGÍ

No, ni convé, segons sembla, que per ara'n sàpiguen
res.

PEPA

M'has deixat de pedra *mabra!*

MAGÍ

Y fins que'l Lluís els hagi preparat, la Marieta s'es-
carà a casa.

PEPA

Ay, sí, sí; de bona gana!... Tot serà que'l Lau...

MAGÍ

Això es lo que m'enquimera.

PEPA

Tot justament avuy.

MAGÍ

Ni menos hi deu haver pensat en la festa del barri.

PEPA

Oh, ya, ya!... Qué's te de disposar res?

MAGÍ

No ho se... Quan siga aquí, se farà lo que convinga

PEPA

Qué ve bona, o malalta?

MAGÍ

No'm preguntis res, que no se res! No més se que ve

PEPA

Que vinga com vulga; alabat siga Deu!

MAGÍ (*guaitant cap el foro esquerra*)

Calla!... Me sembla que venen.

PEPA (*guaitant també*)

Sí... son ells... Me apareix que la pobra ve molt malalta!

MAGÍ

Calla!... Ja son aquí... (*Se retiren fins a la porta de casa seva.*)

ESCENA XXI

PEPA, MAGÍ, MARIETA y LLUIS (*Marieta va vestida de negre, ab mantellina molt tirada endevant, però sense que li tapi la cara. Venen caminant pausadament. Al entrar en escena, Marieta te un petit defalliment de emoció, acudint a ella Lluís, ab sollicitut.*)

LLUIS

Marieta!... Pren el bras. (*Oferintli.*)

MARIETA

Gracies, Lluís! (*No acceptant. Avansa fins a mitja escena y aixeca'l cap, mirant per tots indrets, molt*

sorpresa de trobarse entre tants preparatius de festa. La festa del barril... La cap-vuitada de Corpus! (Li dona un panteig, com si volgués plorar y no pogués, y calmada, queda ab la vista enlayre, esgarriada, com en éxtassis. Pausa llarga.)

PEPA (*baixet*)

Pobreta!... Sembla una Dolorosa!

MAGÍ (*igual*)

Callal... (*Marieta, al fi, gira son esguard vers casa seva, y s'hi dirigeix, parantse al devant; se tapa la cara ab les mans, y mitj agenollantse al pedris, arramba'l cap al montant de la portalada y plora silenciosament. Al lluny com un eco, ha vingut sentintse el so de les gralles.*)

PEPA (*enternida, aixugantse'ls ulls*)

Pobreta!... fa trencà'l cor! (*Lluis s'acosta a Marieta.*)

LLUIS

Marieta!... Vina; entrem a cal Magí. (*Lluis la sosté, acotant ella'l cap a la espatlla d'ell, anàntseli accentuant el plor, fins que aquet esclata fort, al entrar a cal Magí, després del esforç que ha vingut fent pera contenir-lo. Pepa entra darrera d'ells, també plorant. Junt ab les gralles se sent ja també la musica, quins sons van apropantse.*)

ESCENA XXII

MAGÍ *y gent del poble, y quan s'indiqui la comitiva*

MAGÍ

Ab una mica més me poso a plorar com una criatura... (*Aixugantse els ulls ab el revés de la ma.*) No

soch bo per presenciar tristeses!... (*Animantse.*) A mi que'm deixin estar entre gent alegre!... y entre festes! .. y musiques!... Com ara!... (*Dirigintse a la gent.*) Ja venen!... Ja venen els *pans-beneits!*... (*Ha comentat a venir gent, dones ab mantellina que tornen de l'iglesia, noys, etc., esperant tots la arribada de la comitiva. Molta animació.*)

UN

Mira quanta mantellina blanca! sembla portin els caps nevats!

ALTRE

Quin goig dona veureho!

MAGÍ (*fent apartar la gent*)

Feu lloch!... Feu lloch!...

ALGUNS

Visca!... Visca la festa dels *pa-beneits!*... (*Forsa moviment y animació. La comitiva va entrant ab el següent ordre: Les gralles, els nens ab les banderes, un grupo de nenes, que a imitació de les grans, porten també mantellina blanca y pa-beneits petits; darrera vuit noyes ab els pa-beneits, entre elles la Roseta, acompanyada quiscuna d'un jove, quins van endiumenjats y ab barretina musca; segueix la cobla tocant, y darrera altra gent, entre quina y va Lau. La cobla y les gralles se coliquen al fons sonant una estona més. Tots els altres degudament colocats a criteri de la direcció*)

MAGÍ

Benvinguts siau!... Còm anat això?

NOVA PRIMERA

Molt rebé, Magí!

JOVE SEGON

De primera, Magí, de primera!

ROSETA

Jo m'ofego de calor!

JOANET

Be prou se't coneix ab la rojor de les galtes.

NOYA SEGONA

Oh, sí, que'm pres una calda.

JOVE PRIMER

Si que cau bona soleiada.

LAU

Vaja, donchs; pujeu a dalt a refrescar.

MAGÍ

Y després a aparellar el llevant de taula. Els joves que prenguin el *pa-beneits* de les noyes. (*Elles en fan entrega als joves, qui els aguanten estesos sobre'ls brassos, colocantse després quatre per banda devant la porta de ca'l Lau.*)

LAU (*a les noies*)

Aneu passant, vosaltres.

MAGÍ

Musica! Musica! (*Al so de la cobla les noies entren a la casa, després hi entren els joves y Magí, y darre- ra la cobla tot tocant, parant de tocar un cop dintre. La demás gent se destría per tots indrets. Al anar a entrar Lau, surt Lluís de cal Magí.*)

ESCENA XXIII

LAU, LLUIS y aviat MARIETA y PEPA

LLUIS

Lau!... (*criquant*).

LAU (*girantse*)

Altra vegada tu?

LLUIS

Voleu fer el favor d'entrar? (*A cal Magi*)

LAU (*indectis*)

Encara més?... (*Decidintse.*) Anem; t'escoltaré per darrera vegada! (*Al anar a passar la porta, se para sobtat, reculant.*) Oh!... Ella aquí!...

LLUIS

Lau, per caritat!...

LAU

Ja may! (*Apareix Marieta, junt ab Pepa. Marieta, juntes les mans, en actitud suplicant, esguarda a son pare ab humilitat. Lau la contempla una estona, fret y serè, després ab pas reposat, se dirigeix a casa seva, entranthi.*)

MARIETA

Pare!... (*Arrenca en un plor convulsiu, cayent sense sentits en brassos de Pepa,*)

PEPA

Marieta!... Filla!...

LLUIS

Marieta!... (*Acudint a ella.*) (*Dintre cal Lau, els joves y les noyes mouen gatzara, esclatant en fortes riallades.*)

TELO

ACTE SEGON

Menjador de cal Lau. A la dreta, primer terme, balcó, que es el que dona a la plassa; a l'esquerra dues portes, la de primer terme figura ésser la de la cuyna; porta al fons que dona a un recibidoret.

Una taula de noguera ab les ales plegades, colocada cap a la esquerra; al pany de paret del foro esquerra, un armari de vidre ab vaixel·lam; cadires de noguera ab assiento de boga, y prop del balcó un balanci de fusta blanca y lona; quadros de *bodegons* al cromo per les parets.

Sobre la taula dos o tres ampolles bombades de vidre blanch, ab tap també de vidre, plenes de vi blanch, o ranci, una altre petita d'orxata, també plena, y un gerro de vidre ab aigua; copes petites y grans; y una safata ab talls de coca.

Molta endressa y netedat en tot.

Es la caiguda de la tarda del meteix día de Cap-vuytada de Corpus. Encara domina la claror, però anirà esvaintse després de les primeres escenes.

ESCENA I

Al alsarse la cortina, al menjador no hi ha ningú, entrant pel obert balcó, el burgit y gatzara de la plassa, en la que s'hi celebra la festa, sentintse la cobla que toca un ballable, que acabarà als poch moments d'haverse alsat el teló, seguit d'aplaudiments y algú crit de Cama!... Cama!... demanant repetició, y algú altre de, Dropus!... endressats als músichs. Se sent el brunzent burgit de dos o tres cohets voladors, seguits dels apagats espetechs al esclatar, y un Aah!... d'admiració de la gent, dominanthi les veus femenines. Un grupo canta una cansó, de les que se solen oir en festes y aplechs populars, que serà acullida ab aplaudiments continuant després, ab més o menys esclat, segons

convinga, el rumoreig de la gent, y algùn que altre espetech de cohets y piules.

Durant lo descrit, la Pepa ha sortit de la cuyna, dirigintse al armari, que obra, treu una escudella y un plat, torna a tancar l'armari; se dirigeix al balcó sense atansarshi massa, donant una mirada a la plassa, y després torna a ficarse a la cuyna.

Al cap d'una estona, surt portant l'escudella sobre'l plat ab un caldo que fuma, que va remenant ab una cullera bufantlo, tot dirigintse a la porta del fons, per la qual desapareix en direcció a la dreta.

ESCENA II

(Al poch rato ve pel foro Lau, calmós y malhumorat; se dirigeix al balcó, guayta la plassa y s'assenta al balanci, quedant una estona ab el cap apoyat a la mà y'l colze al bras del balanci. Els cants han acabat.)

LAU

Bona festa del barri m'ha donat aquesta perduda!... he sigut dèbil en deixar que l'entressin a casa!.. Havia jurat que no hi entraria may més!... Deu de Deu!... (Pegant un cop de mà al bras del balanci; s'aixeca y passeja, parantse al fi devant del balcó.) Abaix, la festa!... Cants de joya!... Tot goig y alegria!... A casa... a casa... se hi ha ficat la malura! (Calla, la mirada ficsa al balcó.)

ESCENA III

LAU y LLUIS pel foro

LLUIS

Lau...

LAU

Què vols?... Per què vens a atormentarme?

LLUIS

Escolteu...

LAU

No'n tens prou ab l'agravi que m'has fet, portantme a casa...

LLUIS

Sigueu rahonable. Hauríeu volgut potser, que l'ha-
gués deixada al mitj del carrer?

LAU

Al carrer, sí!

LLUIS

Malalta com està!

LAU

Donchs, portarla al hospital! May a una casa que
sempre s'ha tingut per honrada!

LLUIS

L'hospital també ho es una casa honrada; més que
honrada, es una casa santa! Y ab tot, acull ab amor als
desvalguts, sense demanalshi la fulla de serveys que
han prestat a la societat; en cambi, vos... volíau barrar
les portes de casa a una filla vostra!

LAU

L'hospital es sant! Jo... jo no'n soch de sant!

LLUIS

Però sou pare! Y teníu el deber d'acullir y perdonar
a una filla desvalguda!

LAU

Me l'heu portada a casa contra la meva voluntat; ja hi es! Què més vols?

LLUIS

Que completeu el sacrifici que heu fet, a costantvos al capsal de son llit.

LAU

Això no, no!...

LLUIS

Sí, Lau... entreuhi: (*Lau va fent que no ab el cap.*) Vostra presencia allí, farà un gran be a la Marieta; una paraula vostra, agradosa, de perdó...

LAU

Això may!... May!...

LLUIS

Ni devant de la Mort, que ja estén ses urpes pera agraparla?

LAU (*ab solemnitat, després d'un moment de silenci*)

Ni devant de la mort! (*Ab reposat continent se dirigeix a la porta de segon terme, per la que desapareix. Lluís, després de contemplar tot seriós la marxa de Lau, mou el cap ab dolensa, y se'n va, apesarat, per la porta del foro. La escena queda un moment sola. El rumoreig de la plassa ha vingut creixent altra volta, ja desde avans de la marxa de Lau.*)

ESCENA IV

PEPA y CISCA (*Venen tot enrahonant pel foro*)

CISCA

Ay, Senyer; y quines tribulacions!

PEPA

Ja ho pots ben dir, ja.

CISCA

Quan ho he sabut, m'hi quedat difunta! Perque, calla, filla, calla!... Si jo la feya tan morta, com els morts del cementiri!

PEPA

Casi tothom la creya morta.

CISCA

Ves, y en quin día de presentarse!

PEPA

Els darrers pensaments que la pobra haurà tingut en la festa.

CISCA

Y quin desori deu haver portat la seva presencia!

PEPA

Tan gros com vulguis. El Lau no l'ha volguda conèixer; an ella, li ha agafat una basca, donantli unes convulsions y fent uns xiscles que feyen trencar el cor. Al sentir els crits, han baixat les noyes y'ls joves dels *pa-beneyts* que ja eren aquí dalt. Y ja pots contar la pobra Roseta, li ha agafat també un treball y hem tingut de retornarla, però gracies a Deu, no ha sigut res.

CISCA

Díu que sí, que la Marieta feya uns tan grans xiscles.

PEPA

Sí, però després que l'hem posada al llit, s'ha sossegat, quedant quieta, ab la vista fixa, tota encantada;

però segons ha dit el Lluís, aquets accidents y encantaments, els dona la meteixa malaltía, y que si li repetíen, no'ns alarressim.

CISCA

Y quína mena de malaltía es aquesta?

PEPA

Una mena de malaltía que per mí, se l'han inventada ara de nou. A la *cuenta*, es tísica; però no com els altres tísichs, que pateixen del pit; ella díu qu'es tísica del cap... o del cervell... no se d'ahont; però crech que's de per aquí dalt.

CISCA

Ay, Senyor!... ara no se sent parlar més que de mals nous.

PEPA

Que solen ser més dolents que'ls vells. Ab el que hi sentit, la Marieta te mala pèssa al teler. Per això'l Lluís no's mou d'aprop d'ella, igual que la Roseta. Ara, per lo que toca al Lau... ni l'ha volguda veure!

CISCA

Ja ho es de tossudot.

PEPA

No cridis gaire, que deu ésser allí dintre, a la saleta.

CISCA

Y'l Joanet; que n'estava tant emprendat de la Marieta, què hi díu?

PEPA

Ha quedat encantat com un estaquirot: no sab lo que li passa.

CISCA

Ay, Senyor!... Senyor!... Y a la plassa tot son diversions y alegríes, y aquí... Quin mon!... quin mon!

PEPA

Aixís va, Cisca; mentres els uns riuhen, els altres ploren, per al cap-de-vall, seguir tots la meteixa ruta.

CISCA

Ja pots ben dirho, ja.

ESCENA V

PEPA, CISCA y JOANET, *pel foro*

JOANET

Pepa, díu que feu el favor d'anarhi la Roseta.

PEPA

Tot seguit! Cóm segueix?

JOANET

Díu que continúa més asossegada.

PEPA

Millor, millor!

CISCA

Anemhi, que hi vingut pera oferirme a la Roseta, perque la pobra deu trovarse en un mar de tribulacions.

PEPA

Ja pots contar... Anem, anem!... (*S'en van. Joanet s'assenta al balanci*)

JOANET

No se'l que'm passa!... Voldria vèurerla, y... no vèurerla!... Voldria no pensarhi, y'l cor bategant, me parla d'ella!... y manxa!... manxa!... per fer reviure'l condormit caliu, que no està apagat del tot! .. (*Queda pensatiu.*
Apareixen Jove primer y Jove segon a la porta.)

ESCENA VI

JOANET, JOVE PRIMER y JOVE SEGON

JOVE PRIMER (*en veu baixa*)

Joanet!...

JOANET

Què?... Ah, sou vosaltres? (*Aixecantse:*) Entreu.

JOVE SEGON

Com està això?

JOANET

Cóm vols qu'estiga; bastant malament.

JOVE PRIMER

Es dir, que està mala de debò?

JOANET

Aixís ho sembla.

JOVE SEGON

La veritat, no'ns ho crèyem.

JOVE PRIMER

A haverho sapigut, no hauríem fet pas les ballades aquí.

JOVE SEGON

Que caramba haviem de fer! Sort que ja van a les acaballes.

JOVE PRIMER

Ens crèyem que després d'aquell desmay...

JOVE SEGON

Hauria quedat tot apanyat en bé.

JOANET

Donchs ha anat de mal en pitjor.

JOVE PRIMER

Oh, y'l Lau, que volia de totes maneres que pujessim a refrescar.

JOANET (*senyalant la taula*)

Mireu: encare tot està intacte. Preneu un tall de coca y beheu un got de ví ranci.

JOVE SEGON

Pot ser sí, que fem una mica de beguda.

JOVE PRIMER

No vindrà malament: tinch una boca més seca.

JOVE SEGON

El ballar fa venir set.

JOANET

Vosaltres meteixos. (*Prenen coca y menjen.*)

JOVE PRIMER

Y tu, què no'n vols?

JOANET

No podria empassarme ni un mos. Set tinch. (*Se posa vi en una copa y beu.*)

JOVE PRIMER

El Magí ens havia dit que no seria res.

JOVE SEGON

Donchs, que havia de dir, l'home.

JOVE PRIMER

Per això, val més que no ho haguem sapigut.

JOVE SEGON

Està clar; allavores no hauríem pogut ballar.

JOVE PRIMER

Y tanta animació que hi ha hagut.

JOVE SEGON

Jo m'hi fet un tip de ballar, que a la nit no seré bò per res.

JOVE PRIMER

Donchs, jo, demà, tornaria a fer lo meteix d'avuy.

JOVE SEGON (*posantse vi*)

* Au, tu!... Vina a beure y marxarem.

JOVE PRIMER (*agafant l'ampolla*)

Tu, Joanet, qu'es sech o dols aquet?

JOANET

No ho se, noy.

JOVE PRIMER

Es del que tu has begut.

JOANET

Ni menos m'hi he atalayat.

JOVE SEGON

Beu, y no romancejis, o sino't deixo, que tinch compromès el ball que han de tocar.

JOVE PRIMER

Jo també: però n'hi ha per estona. Els músichs son a fer beguda.

JOVE SEGON

Vaja, home, anem!

JOVE PRIMER

Anem!... Celebrarem que no sigui res tot això.

JOANET

Tots ho desitjem.

JOVE SEGON

Adeu! (*Sen van.*)

JOANET

Egoistes!... Els hi hauria dolgut enterarse de la gravetat de la Marieta... per no tenir d'interrompre les ballades!... (*Ve Pepa.*) Com segueix?

ESCENA VII

JOANET y PEPA

PEPA

S'ha aixeribit d'allò més; de tal manera, que ara parlava de volerse llevar.

JOANET

Sobre tot, Pepa, no li permeteu fer tal disbarat!

PEPA

Y aral... Què't creus que'ns hem begut l'enteniment?

JOANET

No feu res que no ho disposi'l Lluís.

PEPA

No, home!... La Cisca, per ara, se quedarà a fer les feynes de la casa.

JOANET

Ben disposat.

PEPA

La Roseta, n'ha quedat molt agraïda. Ah! ha preguntat per tu.

JOANET

La Roseta?

PEPA

No, la Marieta.

JOANET

(Ha preguntat per míl...)

PEPA

Y després, agafant el cap de la Roseta, tot besant-la, li ha dit baixet:—L'estimes forsa?

JOANET

(Oh, Deu!...) Y,... què més?...

PEPA

La Roseta, tota s'ha eternit y s'ha posat a somicar; a Marieta vinga petonejarla, y jo, que'ls ulls aviat me an pampallugues (*Aixugantse'ls*) hi sortit de la cambra per por també de posarme a plorar.

JOANET

(No!... No dech vèurerla!)

PEPA

El Lluís, que la anava a veure sovint a Barcelona, li devia dir que tu y la Roseta s'estimaveu. (*Joanet, abs-tret no se l'escolta.*) Perque, ves, qui vols que li hagi dit.

JOANET

(No, ara menos que may!)

PEPA

Què deyes?

JOANET

Que... que si, que's ben pensat que la Cisca se quedi. (*Tot capficat, s'assenta al balanci.*)

PEPA

Es clar: perque jo, ab tot y la bona voluntat, no més puch venir a estones, y la Roseta se'n veuria un feix.

ESCENA VIII

ELS METEIXOS y MAGÍ

MAGÍ

Què fa la malalta?

PEPA

Sembla que està una mica més animada.

MAGÍ

Això es bò. (*A Joanel:*) Y tu, sembles una gallina mullada.

JOANET

Vos sembla si estaria gaire be, que me'n anés a ballar?

MAGÍ

Tant com ballar, no; però hauries d'estar més animat.

PEPA

Veuràs; el xicot s'ha trastornat. Ah!... Qui ha quedat a casa?

MAGÍ

La teva fillola, la Pepeta.

PEPA

Què no balla?

MAGÍ

Cal... Tota la tarda que la tinch allí feta una enza.

PEPA

Y això?

MAGÍ

S'ha afectat molt ab això de la Marieta; com sempre havien sigut tan amigues.

JOANET

Perque no puja a vèurela.

MAGÍ

Ja li he dit; però ha comensat que s'afectaría massa; me ja vindrà quan estigui més bona.... y no ha volgut pujar.

PEPA

Ay, la tonta!

MAGÍ

Y'l Lau, ja l'ha vista?

PEPA

Ca!... Ni assombrarshi.

MAGÍ

Malviatje l'home!

PEPA

La Roseta ne te un sentiment d'això de son pare!

MAGÍ

Y ahont es ara?

PEPA

El Lau? Allà dintre, d'ahont casi no s'ha mogut en tota la tarda.

MAGÍ

Vaig a vèure'l.

PEPA

Ey, tu!... Cuydado, que...

MAGÍ

Què mossega?

PEPA

Ves, ximple!... Sempre surts ab estirabots.

MAGÍ

Potser te penses que m'hi tinch de barallar. (*Entr
al quarto.*)

ESCENA IX

PEPA, JOANET *y* aviat CISCA

PEPA

Ay, Senyor!... Y quin día de trasbals y tribulacions!
Què no't mous d'aquí, tu, Joanet?

JOANET

No, Pepa.

PEPA

Perque jo me'n entorno a la cambra, per si's necess
ta... (*Ve Cisca, trastornada.*)

CISCA

Pepal... Pepal...

PEPA

Què hi ha Cisca?

CISCA

Ay, Reyna Santíssima!...

JOANET (*alsantse, alarmat*)

Que s'ha empitjorat, potser?

PEPA

Digues, dona!

CISCA

Ara les manega...

JOANET

En què?...

CISCA

En que's vol confessar y combregar! (*Pepa y Joanet
queden atontats. Pausa.*)

JOANET (*com per sí mateix*)

Què's vol combregar!

PEPA

Serà un desitj de malalta, porque no la veig mala
per tant.

CISCA

Ves, ara, què fem!... Si'l Lluís fos aquí...

JOANET

Sense ordre d'ell no's pot fer res.

PEPA

Serà un capritxo!

CISCA

La Roseta no fa més que plorar.

JOANET

Aneuhi, Pepa!... Jo vaig a veure si trobo al Lluís.

PEPA

Sí, sí, corral!... (*Al anar tots a passar la porta, se
topen ab Lluís.*)

ESCENA X

ELS METEIXOS y LLUIS

LLUIS

Ahont aneu?...

JOANET

Ara anava a veure si'l trobava.

LLUIS

Y això, què hi ha alguna novetat?

CISCA

Que la Marieta...

PEPA

Ha demanat per confessarse y combregarse!

LLUIS (*sorprès*)

Què diheu?

PEPA

Lo que sents! (*Pausa. La llum ha anat minvant.*)

LLUIS

Anemhi; veyam què es això. (*S'en va seguit de Pepa*)

JOANET

Potser sí, que se sent la mort!

CISCA

Si vols que't diga la veritat, me la miro forsa mala.

JOANET

Volèu dir, Cisca?

CISCA

N'hi vetllat molts de malalts, Joanet; y sempre he vist que quan un meteix malalt ha demanat el Combragar, o es que's molt relligiós y vol cumplir ab la parroquia, o es que se sent a dintre'l rau, rau de la mort; y aquets, casi may s'erren.

JOANET

Volèu dir, donchs, que la Marieta?...

CISCA

Pera mí, es dels segons. (*Pepa torna*)

PEPA

El Lluís diu que ja qu'ella ho demana, que se li dongui aquet gust.

CISCA

Sí, vaja; lo que diuhen tots els metjes.

PEPA

Ha encomanat també'l Lluís, que no's diga res a ningú; que tu, Joanet, y'l Magí, aneu a veure'l senyor Rector, y després podreu acompanyar a Nostramo.

JOANET

Y'l Lau?

PEPA

El Lluís s'encarrega de dirli.

JOANET

Crideu al Magí.

PEPA (*desde la porta, ab naturalitat*)

Magí!... fes el favor...

CISCA

Ay, Senyor; quines tribulacions!

ESCENA XI

PEPA, CISCA, JOANET y MAGÍ

MAGÍ

Diastre de Lau!... Tampoch l'he pogut convencer.

PEPA

Escolta, Magí: S'ha de combregar a la Marieta!

MAGÍ

Què díus!

PEPA

Ella meteixa ho ha demanat, y'l Lluís ho aprova.

MAGÍ

Això sí que no m'ho esperava!

PEPA

Ves ab el Joanet, qu'ell ja't dirà lo que teniu de fer

JOANET

Anem, Magí!...

MAGÍ

Però... Y'l Lau?

PEPA

Ja hi ha qui s'en cuyda. Aneu, ¡aneu!... No us entretingueu!

MAGÍ

Anem, donchs! (*Magí y Joanet, se'n van.*)

PEPA

Ay, Senyor!... Tu, Cisca, ves a casa teva y portat la mantellina; passa per casa y digues a la Pepeta que't dongui la meva, y després vas a cal Xacolater y fas portar dugues atxes a l'iglesia, pel Joanet y'l Magí. Tu y jo rebrem a Nostramo.

CISCA

Està be, està be... Y quines tribulacions!... (*S'en va.*)

PEPA

Veyam si a l'armari hi ha la tassa de combregar... (*Obra l'armari y busca.*) Ah, ja la tinchl... (*Treu una tassa de cristall ab tapa. Surt Lau del quarto.*)

ESCENA XII

PEPA y LAU

LAU

Com es que esteu casi a les fosques?

PEPA

Ara pensava en encendre'l quinqué.

LAU

Vols fer el favor de portarlo, Pepa?

PEPA

Prou, home; vaig a buscarlo. (*Pepa entra a la cuyna. Lau se passeja. Pausa*)

LAU

Es inútil que prediquin: m'he trassat la meva recta y no'm faràn torcer de camí!... Si's mor... que Deu l'haja

perdonada! Ara, si cura... si cura!... (*Torna Pepa a un quinqué ab pàmpol, encès ab poca flama, que deia sobre la taula. Lau continuà passejant.*)

PEPA

El quinqué... (Potser que li digués...) Lau!...

LAU (*aturantse*)

Què vols, Pepa?

PEPA

Es el cas, que... que... la Marieta...

LAU

Mira, Pepa: la... me sembla qu'hi sentit la Roset com si't cridés.

PEPA

Vols dir?...

LAU

Sí, sí... Ves!... Ves!...

PEPA

Es que... volia dirte...

LAU

Be, si... ja m'ho diràs després; ara... ves, ves!...

PEPA

(Bah, bahl... Tampoch sabria com dirli...) (*S'en va pel foro, emportantse'n la tassa.*)

LAU

Pobra Pepa... Ara m'hauria volgut sermonejar, y ara ella no li hauria pogut dir...

ESCENA XIII

LAU y LLUIS

LLUIS

Lau...

LAU (*parantse contrariat*)

Què?...

LLUIS (*ab solemnitat*)

Dintre pochs moments, casa vostra se veurà honrada
ab la visita de...

LAU

De qui?...

LLUIS

De Jesús Sagramentat! que ve pera visitar a la vos-
tra filla Marieta. (*Lau queda sobtat. Silenci solemne.*)

LAU

Ho has disposat tu?

LLUIS

No.

LAU

La Roseta, potser?

LLUIS

Tampoch... Ella meteixa, la malalta, es qui ho ha
demanat!

LAU

Ellal...

LLUIS

Sí, ella!... Ella, que vejentse rebutjada per son pare vol acullirse en brassos de Deu Misericordiós. (*Lau s'assenta aprop de la taula, en quina apoya'l colze quedant un moment pensatiu*)

LAU

Disposeuho tot, per rebre dignament a Nostramo.

LLUIS

Ja està tot disposat. (*Petita pausa.*) Y... res més?...

LAU (*aixeca'l cap y se'l guayta*)

Què?...

LLUIS

Lau!... Despulleus d'aquet fret orgull que s'ha apoderat de vos; caldejeu vostre cor ab el foch sagrad d'amor de pare, y concediu el perdó que una filla arrepentida vos demana en l'angoixa de la mort! (*Lau, d'una manera calmosa, fa que no ab el cap.*) Teníu l'entranya y cor de ferro! (*Ab indignació.*)

ESCENA XIV

LAU, LLUIS y ROSETA, *que ve plorant; y casi agenollada s'abrassa ab son pare.*

ROSETA

Parel...

LAU

Filla meval ..

ROSETA

La Marieta s'està morint!... Veníu!... Veníu a veure-la!... Que us vegi ella aprop del llit!... Si la sentísse

com demana al pare!... Y jo l'enganyo, dihentli que sou
ora... que en tornant, entrareu a vèurerla! . (Lau se
mostra impassible. Roseta espera ansiosa.)

LLUIS

Cedirà al fi?

ROSETA (*Agenollada del tot*)

Pare!... Aviat vindrà Nostre Senyor a visitarla!...
quan Ell vinga, acompanyeulo vos; que us vegi junts!...
(*Contemplantlo ab ànsia.*) Sí!... Veritat que sí?... Per
Deu vos ho pregol... Per la mare que desde'l cel l'ha
perdonada ja!... (*Roseta'l contempla, fixos sos ulls als
d'ell, que'ls desvia, y al fi la Roseta veient que son
pare segueix impassible, s'aixeca poch a poch, sanglo-
tant.*)

LLUIS

Roseta, anem!...

ROSETA

Lluis!... (*Lluis s'emporta a la Roseta, que plora.
Lau tomba'l cap, guaytantlos marxar, fent esforços
per contenirse.*)

LAU

Fillal... Rosetal... (*Han desaparegut. Lau torna a
quedar inmòvil ab el cap apoyat a la ma. A la plassa
se remou la gatzara, sentintse alguns crits de, Au!...
Músical... Dropus!... Músical!... Músical!...*)

No!... nol... No puch!... Vaig jurarho sobre'l cadavre
de sa mare! .. No més ella, la Miquela, podria rellevar-
men del jurament, y això... es impossible! (*Torna a que-
dar abstret. La cobla, a la plassa, romp ab un ballable.
Aplaudiments y crits de a ballar!... a ballar!...*)

ESCENA XV

LAU, PEPA y CISCA. *Venen tot acabantse de posar la mantellina*

PEPA

Ay, Senyor!... Te, ara's posan a ballar!

CISCA

Y Nostramo haurà de passar per entremitj de les ballades!...

PEPA

Quin compromís!

CISCA

Quin escàndoll! (*Atrafegades, tot guaytant y separantse del balcó, sense saber que fer. Lau ni's dona compte de res.*)

PEPA

Potser que'ls fessim avisar!

CISCA

Tens rahó!... Hi corro! (*Va per anarsen.*)

PEPA

Ja no s'hi es a temps!... El Combregar ja ve pel carrer de la Font!

CISCA

Ay, pobres de nosaltres! (*Cisca s'agenolla al balcó y Pepa va a buscar el quinqué y després torna al balcó, hont s'agenolla. La cobla ha parat en sech, y'l remoreig ha callat fentse'l silenci absolut, deixantse sentir la campaneta del Combregar.*)

PEPA

Ha parat la música!

CISCA

Y tothom s'agenolla!.. Alabat sia'l Santíssim!... (*La campaneta para quan figura que'l Combregar ha entrat a la casa. Pepa y Cisca s'aixecan; la Cisca se dirigeix al recibidoret, hont s'agenolla, y Pepa, al deixar el quinqué sobre la taula, toca a Lau a l'espatlla, y li diu:)*

PEPA

Laul... Nostramo, acaba d'entrar a casa vostra. *Pepa va a juntarse ab Cisca, agenollantse a son costat. Lau com si despertés, maquinalment se treu la gorra y flecta un genoll en terra, entregirat cap el foro. El corredor se il·lumina per un moment ab la claror dels llums que figura acompanyen a Nostramo; després res. Les dues dones s'aixecan persignantse, y desapareixen per la dreta. Lau també s'aixeca, assentantse en la meteixa disposició d'avans.)*

ESCENA XVI

LAU y LLUIS. (*Ve calmós, se dirigeix al balcó, donant una ullada a la plassa. Després se'n separa. Lau aixeca'l cap y li dirigeix una mirada interrogant, que Lluís afecta no adonarsen.)*

LAU

La combreguen ja?

LLUIS

Sí. (*Pausa. Lluís se passeija.*)

LAU

Qui porta Nostramo?

LLUIS

El senyor Rector.

LAU

Ell en persona?

LLUIS

Ell meteix!... Ell ha volgut perdonarla en nom del Senyor! (*Silenci.*)

LAU

Qui l'acompanya a Nostramo?

LLUIS

El Magí... y'l Joanet!

LAU

El Joanet?...

LLUIS

El Joanet: que avans, ha entrat a veurer la malalta.

LAU

L'ha vista?

LLUIS

Sí!... y s'han reconciliat!... y ella li ha demanat perdó!... y ell l'ha perdonada!... y ella, juntant la mà d'ell ab la de la Roseta, els hi ha encomenat que s'estimes-sin forsa!... forsa!... y, sobre tot, que us estimessin forsa a vos!... (*Silenci.*) Lau: com a metje, he fet tot lo que'l meu poch saber m'ha aconsellat pera alivi de la Marieta, ja que m'es impossible salvarla, y com a amich vostre, casi fill vostre, he fet tots els esforços imaginables a fi de fondrer la paret de glas que us separa d'ella...

No'm toca fer cap altra provatura; tan sols me resta dirvos, que si vostra consciencia al fi us dictava'l perdó, afanyeuvos, perque resten breus moments a la pobra pecadora arrepenida, que allà espera agonitzant!
(Lluis espera, contemplant fixament a Lau. Aquet continua callat, abstret, la vista baixa. Després aixeca'l cap y diu, com si's contestés a si meteix.)

LAU

No puch!...

LLUIS

(Tot inútil... Quin home!) (Lleu remoreig al corredor, que torna a il·luminarse per un moment. Es el Combregar que se'n va. Lluis va a la porta del fons y flecta un genoll. Lau s'ha tret la gorra sense moures de la cadira, humiliant, el cap entregirat vers la porta. Als pòchs moments se sent la campaneta a la plassa. Lluis s'atansa al balcó. Ve Pepa que'l crida apart parlantli en veu baixa. Lluis se'n va depressa. Desde aquet moment, y quan figura que'l Combregar ha atravesat la plassa, el remoreig de la gent anirà creixent.)

ESCENA XVII

PEPA y LAU, *(aquet s'aixeca y passeja)*

PEPA

Laul...

LAU *(amorosit)*

Què vols, Pepa?

PEPA

La pobra Marieta se troba ja en les ànsies de la mort!

LAU

Deu disposa, Pepa...

PEPA

Ab quina santa conformitat ha rebut a Nostre Senyor!... Ah, Lau!... Si haguessis vist aquells tan grossos y hermosos ulls de la Marieta, oberts, molt oberts, fits enlayrel...

LAU (*enternit*)

Prou, Pepa!

PEPA

Enlayre, com clamant al cel!... Y aquelles llàgrimes que tranquiles y serenes rodolaven cara avall!... avall!... (*Pepa, plora.*)

LAU

Prou!... No continuïs!... (*Separantse d'ella.*)

PEPA (*aixugantse'l plor*)

Ah, Lau!... Lau!... Que ho has sigut de crudel per la pobra Marieta!...

ESCENA XVIII

ELS METEIXOS, LLUIS, *aviat* ROSETA y CISCA. (*Lluis apareix a la porta del foro. Lau y Pepa l'interroguen ab la mirada.*)

LLUIS (*ab solemnitat*)

Tot s'ha acabat!

PEPA

Pobra Marieta! (*Pausa solemne. Pepa plora; Lau ha quedat tot seriós; Lluis baixa ab calma. A la plassa va en augment el bullici.*)

LAU

Mortal...

LLUIS

Sí, mortal... Ens ha deixat sense endursen els posers petons del pare! Esteu satisfet?

LAU

Lluís!... (*Suplicant. Ve Roseta plorant, seguida de Cisca que s'aixuga'ls ulls.*)

ROSETA

Pare!...

LAU

Filla meva! (*Abrassantla.*)

ROSETA

Mortal... (*Se despren d'ell, y en actitud de súplica:*) Ah, pare!... Li heu negat en vida d'ella vostre perdó!... Veníu!... ara que ja es morta... Allí, sobre son llit de mort, que surti de vostres llabis la desitjada paraula!... (*Tots esperen ansiosos. Lau, seriós, dupte en respondre.*) Ella, desde'l cel, vos oirà!...

LLUIS

Sí, Lau!... (*Lau, emocionat, els ulls espurnejant, llagrimosos, s'abrassa ab la Roseta*)

LAU

Que Deu l'haja perdonada! (*Roseta, aprofitant el moment de defalliment de son pare, se l'emporta, sanglotant, en direcció a la cambra. Pepa y Cisca ploren.*)

Lluís contempla joyós el grupu de Lau y Roseta. Quadro. A la plassa la cobla les empren ab un ballable, rebut ab aplaudiments y exclamacions de A ballar! A ballar!)

TELO

CANCÓ

que canta la Roseta a l'acte primer

Música de X. Dini

Calor y expresivo

mf Can-çi-tes ma l'a-bi-lla del gay-ro-ser
les més bo-nes ro-ses que'n ten la mel
com ni-çi-tes l'an-çella del an-çell
mf les pa-mo-res can-ça-des de can-çons bells
que prop del mar en-to-na-del: pe-ti-tets
f quan se des-pen-ta l'al-ba a-lia en o-
cant més ai-ri-tes tan-ki jo es-
ti-mo a l'a-mor més ai-ri-tes tan-ki jo es-
ti-mo al a-ri-tes més.

REPARTIMENT

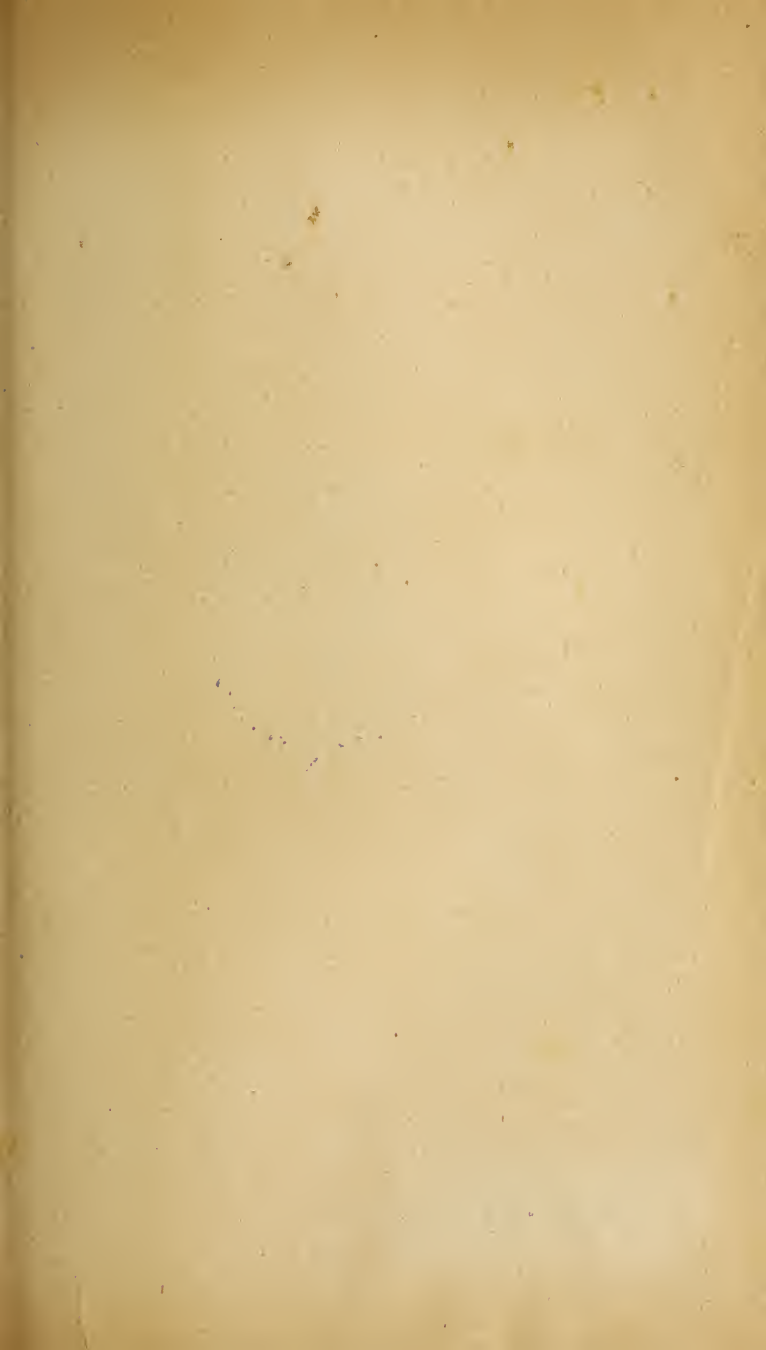
que va tenir l'obra

MARIETA.	<i>Sra. Martinez</i>
ROSETA.	<i>Srta. Tressols</i>
PEPA.	<i>Sra. Verdier</i>
CISCA.	<i>Srta. Masriera</i>
NOYA PRIMERA.	<i>Sra. Santolaria</i>
NOYA SEGONA.	<i>Srta. Molgosa</i>
LAU.	<i>Sr. Vilallonga.</i>
LLUIS.	<i>Sr. Barbosa</i>
JOANET.	<i>Sr. Bley</i>
MAGÍ.	<i>Sr. Puiggari</i>
JOVE PRIMER.	<i>Sr. Gimbernato</i>
JOVE SEGON.	<i>Sr. Pons</i>
NEN PRIMER.	<i>Nen Tressols</i>
NEN SEGON.	

DEL METEIX AUTOR

A cal notari, o uns capítols matrimonials desfets, saynet de costums catalanes; en un acte y en prosa. (Agotat)	1 Pta.
Ahont menos se pensa... , comedieta en un acte y en prosa	1 id.
En Pau de la Gralla, o la festa major de la vila, saynet de costums populars vendrellenques.	1 id.
Lluyta de cacichs, o la elecció de regidors, saynet de males costums en un acte y en prosa.	1 id.
La nit dels Ignoscents, o els municipals burllats, saynet en un acte y en prosa	1 id.
L'Agencia d'en Pep Currillo, saynet en un acte y en prosa	1 id.
El carro del vi, quadro de costums vilatanes, en un acte y en prosa (segona edició).	1 id.
Lo forn d'en Pere Pastera, saynet de costums vilatanes, en un acte y en prosa.	1 id.
El coro dels Benplantats, o aquí ha caygut la grossa, saynet de costums vilatanes, en un acte y en prosa.	1 id.
La desenfeynada, comedia vilatana en un acte y en prosa.	1 id.
L'impenitent, drama vilatà en tres actes.	2 id.
Dilluns de sabater, saynet en un acte y en prosa.	1 id.

*Aquesta obra fou estrenada al
Teatre Novetats, de Barcelona,
"Nova Empresa de Teatre
Català", la vetlla del
dia 16 de Janer
de 1909*

DOS PESETAS